

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndc/58/2023
Identifikačné číslo spisu: 4223200013
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4223200013.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa I. P., narodeného XX. D. XXXX, O., E. Z. XXX/XX, proti matke L. P., narodenej XX. Z. XXXX, E. X, o určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S. P., narodenému XX. D. XXXX, E. X, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9NcC/28/2023, o nesúhlase s postúpením veci takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9NcC/28/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 9NcC/28/2023 podľa § 6 ods. 2 veta prvá za bodkočiarkou zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti, pretože nesúhlasil s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave.

1.1. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením veci Krajský súd v Bratislave uviedol, že s účinnosťou od 01. júna 2023 zákonodarca zveril konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP súdu so sídlom v meste Bratislava - Mestskému súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023) a jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V [§ 2 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) v znení účinnom od 01. júna 2023]; konanie o riadnom opravnom prostriedku Krajskému súdu v Trnave (§ 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023). V žiadnom právnom predpise v súvislosti so „súdnou mapou“ zákonodarca neurčil, že týmto súdom prvej inštancie vo vyššie označených konaniach je nadriadený súd Krajský súd v Bratislave (len) pre konanie o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania; resp. že by zákonodarca vylúčil Krajský súd v Trnave z rozhodovania o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Je irelevantné, že Mestský súd Bratislava II patrí do územného obvodu Krajského súdu v Bratislave (§ 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2023). Krajský súd v Bratislave zastáva

názor, že vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP od 01. júna 2023 „v súvislosti so súdnou mapou“ je odvolací súd zároveň aj súd nadriadený; v tomto prípade je ním Krajský súd v Trnave.

2. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 6 ods. 2 CMP, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

3. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci navrhovateľ podal 03. januára 2023 na Okresný súd Komárno návrh na určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S. P.. Okresný súd Komárno v zmysle § 106 CMP postúpil vec bývalému Okresnému súdu Bratislava III ako súdu miestne príslušnému, pretože bydlisko maloletého dieťaťa je v jeho obvode. Vzhľadom na reformu súdnej mapy s účinnosťou od 01. júna 2023 sa Mestský súd Bratislava II stal miestne príslušný na konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP pre obvod Mestského súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP), pričom jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V (§ 2 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z.). Mestský súd Bratislava II s postúpením veci nesúhlasil a podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov ju predložil Krajskému súdu v Trnave. Krajský súd v Trnave postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o príslušnosti súdu podľa § 6 ods. 2 CMP, pretože vec bola Krajskému súdu v Trnave nesprávne predložená Mestským súdom Bratislava II po jeho nesúhlase s postúpením veci z Okresného súdu Komárno (tam vedenej pod sp. zn. 12Pc/1/2023) na rozhodnutie o príslušnosti súdu podľa § 6 ods. 2 CMP. Predkladajúci súd opomenul, že v prípade určenia príslušnosti nadriadeného súdu na rozhodnutie podľa § 6 ods. 2 CMP sa nejedná o určenie vecnej, kauzálnej alebo funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie veci v inštančnom postupe, ale o určenie súdu so zohľadnením organizačných vzťahov vo vnútri sústavy súdov (viď rozhodnutia sp. zn. 4Obdo/113/2019, 1Ndob/1/2022). V danej veci je podľa názoru Krajského súdu v Trnave nadriadeným súdom na rozhodnutie o príslušnosti súdu v zmysle § 6 ods. 2 CMP Krajský súd v Bratislave.

7. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní a na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

8. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP]. Nadriadený súd, ktorý je príslušný rozhodnúť spor o miestnu príslušnosť, nie je v § 6 ods. 2 CMP špecifikovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd, t. j. súd špecializovaný na rodinnoprávnu agendu). Opačný záver by sa priechil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel); na zreteli treba mať aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. V danom prípade nie je možné vykladať pojem nadriadený súd inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

9. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. by nebolo na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne, bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v § 3 ods. 5 CMP (ktorý je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

10. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.